

Školní vzdělávací program

Mezinárodní vztahy a globální svět

Vzdělávací modul pro učitele středních škol v oblasti
evropské integrace - Rozšiřování EU

Principy rozšiřování EU

- EU je otevřená struktura. Vyjednávání je nicméně **asymetrické** v neprospěch kandidáta.
- Žádost může podat „**evropský stát**“, který dodržuje zásady **svobody, demokracie, právního státu, respektují lidská práva a základní svobody a zásady společné členským státům**.
- Rozšiřování musí být konsensuální. Je pragmaticko-geopolitickým rokem, nebo objektivně-technokratickým aktem?
- Integrace se vyvíjí a před rozšířením se zvláště posiluje a proto je vstup pro kandidáty stále náročnější.
- Žadatel musí bezvýhradně přijmout evropskou legislativu a pravidla (**acquis communautaire**) bez trvalých výjimek.
- EU upřednostňuje vyjednávání se skupinou zemí.

Procedura vstupu do EU

- Stát podá žádost **Radě**, Komise vypracuje posudek - avis.
- Agenda se rozčlení do kapitol a je zahájeno vlastní vyjednávání o problémových oblastech kandidátské země na úrovni zástupců a ministrů. Délka jednání je závislá na situaci země a faktu, že všechny státy se musí shodnout na konkrétní dohodě. Komise prostředníkem mezi členskými státy.
- Odpovědnost za vedení rozhovorů má předsednická země EU a Rada.
- **Rada a Evropský parlament hlasují** o smlouvě o přistoupení.
- Členové EU a vstupující země potom smlouvu **ratifikují**. EU ratifikaci neovlivňuje, stejně jako její harmonogram.

Dosavadní realizovaná rozšíření EU

Prozatím byly realizovány čtyři vlny rozšíření: **tzv. západní, jižní, severní a rozšíření na východ.**

- Součástí vstupu do EU bývají přechodná období, která upravují vztahy mezi odlišně vyvinutými sektory. Všechna přechodná období jsou dočasná, nemohou být prodloužena, pouze zkrácena proti původnímu plánu.
- **Dánsko, Irsko, Velká Británie (1973)** - přechodná období průměrně 5 let
- **Řecko (1981)** - 5 let, zvláště citlivé oblasti 7 let
- **Portugalsko, Španělsko (1986)** - 7 let, zvláště citlivé oblasti 10 – 15 let
- **Rakousko, Finsko, Švédsko (1995)** – průměrně 3 roky
- **ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Malta a Kypr (2004)** – 10 let v oblasti zemědělství, max. 7 let na pohyb pracovní síly.

Podmínky rozšiřování v roce 2004

Na straně kandidátů

tzv. kodaňská kritéria z 21.

- 22. 6. 1993 (politická, ekonomická a schopnost přijmout evropské zákonodárství)

a **tzv. madridské kritérium**

z 15. - 16. 12. 1995
(schopnost správních struktur dostát závazkům a procesu přípravy)

Na straně EU

EU musí připravit reformu financování, upravit agendu politik a kapacitně připravit instituce.

Kandidáti plní podmínky v průběhu přípravy a jsou monitorováni
Hodnotícími zprávami Komise. EU
zatím reformuje smlouvy. Nejtěžším
úkolem je úprava institucí a dohoda o
budoucím vlivu nových členů.

Milníky posledního rozšíření EU

- **Summit v Kodani** (1993): stanovení podmínek rozšíření.
- **Summit v Essenu** (1994): vznikly tzv. strukturované vztahy jako způsob setkávání obou stran.
- **Summit v Lucemburku** (1997): vybrána první vlna kandidátů na přijetí (ČR, Maďarsko, Polsko, Slovinsko a Estonsko).
- **Summit v Helsinkách** (1999): zrušením vln, do jednání vráceny všechny země (Rumunsko, Slovensko, Litvu, Lotyšsko, Bulharsko a Maltu). Zahájena soutěž kandidátů o nejlepší připravenost.
- **Summit v Göteborgu** (2001): příslib rozšíření v roce 2004.
- **Summit v Laekenu** (2001): definována tzv. laekenské skupiny (ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Malta a Kypr).
- **Summit v Bruselu** (2002): navrženo přechodné období pro zemědělství pro nové země.
- **Summit v Kodani** (2002): uzavření rozhovorů a řešení finančních otázek.

Laekenská vlna vstupuje k 1. květnu 2004 do EU.

Nástroje procesu rozšiřování

- **Evropské dohody** – asociační dohody podepsané s kandidáty. Zakládají ekonomickou spolupráci a institucionální vazby.
- **Agenda 2000** (1997) reformní dokument EU s prvním posudkem – avis na lucemburské kandidáty.
- **SAPARD** –fond pro obnovu venkova a zemědělství.
- **ISPA** –fond pro obnovu infrastruktury a životního prostředí.
- **PHARE** - podpůrný program na výstavbu infrastruktury a institucí.
- **Partnerství pro vstup** (přístupové partnerství) - individuální zásady a priority pro každý stát, podrobný plán jak se dostat k zahájení rozhovorů, nebo jak doplnit chybějící úkoly.
Národním programem pro převzetí acquis.
- **Evropská konference** – komunikační platforma pod vedením předsedy EU. Pravidelně se schází kandidáti s členy EU a s Komisí.

Přechodná období pro ČR - výběr

EU získala přechodné období pro:

- Výši plateb garantovaných zemědělských cen (z 25 % růst o 5% ročně) – 10 let
- Volný pohyb pracovníků - 2+3+2 roky podle dohody s členy EU
- Snížená sazba DPH u tepla, na dodávky stavebních prací - 3 roky
- Nutnost dodržet parametry nouzových zásob ropy – 3 roky
- Hygiena zpracování masných výrobků – 2 roky
- Parametry klecí pro chov slepic - 5 let
- Liberalizace trhu s plynem – 2 roky
- Podmínky úložišť odpadů - 1 rok
- Parametry spaloven – 3 roky
- Doprava, tzv. kobotáž - 2+2+1 rok
- Kvalita vody – 6 let atd.

ČR naopak zabránila zemím EU :

- Nabývání zemědělské půdy a lesů – 7 let
- Nabývání nemovitostí k vedlejšímu bydlení – 5 let atd.